Autor Guste Santini
Srijeda, 06 Veljača 2008 22:42

Blizanci – Svjetska banka i MMF - rođeni su u Bretton-Woodsu 1944. godine. Od svog osnutka bili su vođeni od strane SAD i Zapadne Europe. Sva je vlast bila u rukama razvijenih zemalja a nerazvijeni, kojima su te institucije bile najpotrebnije, su se podvrgavali diktatu ovih dviju od tri najznačajnije institucije (treća je Svjetska trgovinska organizacija – WTO).

Mnogi ekonomisti, ne bez razloga, nazivaju i Svjetsku banku i MMF operataivnim institucijama međunarodnog globaliziranog kapitala koji, u funkciji kapital odnosa, razvijeni svijet čini razvijenijim, a nerazvijeni nerazvijenijim.

J. E. Stiglitz bio je jedan od glavnih ekonomista Svjetske banke. Nobelovac, predsjednik Ekonomskih savjetnika predsjednika Clintona, otat će poznat po nadahnutoj i britkoj kritici kako Svjetske banke tako, još više, MMF-a. Mnogi spočitavaju da su ove dvije močne institucije pokazale talentiranu nespremnost u kriznim uvjetima, posebice one u Istočnoj Aziji.

Sada dobivamo novog igrača koji je američki đak i čiji ugled u Kini, od kuda i dolazi, nije sporan. Kina kao ekonomsko čudo kraja prošlog i početka ovog stoljeća „razbija" dominaciju evropskih i američkih ekonomista i daje „šansu" ekonomistima manje razvijenih zemalja da svojim znanjem i umjećem upravljanja pomognu globalnom kapitalizmu koji pokazuje značajne nesavršenosti kojih smo svjedoci.

Koji su razlozi vodili razvijene zemlje, prvenstveno SAD, da „otvore vrata" igračima iz manje razvijenih zemalja teško je reći. Očito SAD fokus svojih interesa okreće prema Europskoj uniji kao strateškog partnera, a nadmoćnost koju danas imaju povezani sa Eurposkom unijom ostavlja ih kao glavnog igrača na svjetskoj pozornici.

Odgovor je možda u činjenici da američki deficit proračuna i platne bilance postaje determinirajućim utegom svjetskog gospodarstva pa predstavnih zemlje sa najvećim deviznim rezervama može „pospješiti komunikaciju".

Bilo kako bilo, dolaze novi igrači sa, nadam se, novim idejama koji će, opet se nadam, humanizirati učinke globalnog gospodarstva. Mogući su i drugi scenariji. Jedan od njih je svakako da je kinesko gospodarstvo toliko značajno u svijetu da to više nije moguće ignorirati i da je, po mišljenju SAD-a, bolje imati partnera u igri nego ljutog protivnika.

U svakom slučaju izbor kineza na ovako značajnu funkciju je novina koju valja zapamtiti.